

економічного прогресу в цілісності, коли буде забезпечено синхронний, одночасний розвиток соціальних, соціально-економічних, макро- і мікроекономічних складових.

Список використаних джерел

1. Багай Н.О. Забезпечення та захист прав селян як пріоритетний напрям розвитку аграрного законодавства / Н.О. Багай // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник наукових статей. – 2012. – Випуск XXVIII – С. 210 – 216.

2. Конституція України: затверджена 28.06.96 № 254/96-ВР / Верховна Рада України // Відомості ВРУ. — 1996. — №30.

3. Плечко С.П. Соціальна сфера в процесі становлення демократичного суспільства [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://cpsr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=32:2010-06-13-21-11-00&catid=20:2010-06-13-21-06-26&Itemid=27].

Белко Ігор Антонович,

здобувач Подільського державного аграрно-технічного університету,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: д.е.н., професор Чикуркова А. Д.

АНАЛІЗ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Для кожного підприємства важливим завданням є управління його фінансовим станом у майбутньому, виходячи з передбачуваних витрат і кон'юнктури ринку на ті види продукції, які воно виробляє і реалізує. Насамперед менеджерів цікавить за якого обсягу виробництва і реалізації того чи іншого виду продукції досягається беззбитковість виробництва. Володіння зазначеною інформацією допомагає управлінським працівникам краще зорієнтуватися у ситуації та визначити перспективи на майбутнє [3, с. 9].

Інформація про беззбитковий рівень виробництва використовується не лише для оцінки прибутковості, але й ризикованості бізнесу, оскільки дозволяє визначити обсяг виробництва, до якого може бути скорочене виробництво у складних ринкових ситуаціях без отримання збитків для підприємства. Особливо корисною є така інформація при формуванні виробничих планів, що дозволяє уникнути значних проблем у майбутньому, оскільки розрахунок беззбиткового рівня конкретної діяльності здійснюється не після отримання збитку від непродуманих управлінських рішень, а задовго до виробничого процесу з метою подальшого управління витратами та зростання прибутковості [2, с. 35].

Аналіз беззбитковості дозволяє оцінювати ризикованість ведення бізнесу, визначати перспективність видів діяльності, знаходити оптимальну структуру

виробництва. Розрахунок точки беззбитковості для одного виду продукції доволі просте завдання [1, с. 115].

Проте це класична точка беззбитковості, при визначенні якої передбачається, що постійні витрати залишатимуться незмінними. Неважко здогадатися, що в багатомономенклатурному виробництві постійні витрати будуть розподілятися між окремими видами продукції пропорційно обсягам виробництва, витратам на оплату праці чи будь-яким іншим способом, що запроваджений на підприємстві.

Отже, постійні витрати для кожного виду продукції величина змінна, а тому при зміні структури виробництва продукції змінюватиметься і беззбитковий обсяг виробництва кожного виду продукції (табл. 1).

Як бачимо на підприємстві спостерігається досить ефективно виробництво пшениці, ячменю, кукурудзи, ріпаку, а такі види продукції, як жито озиме, ВРХ та свині приносять підприємству значні збитки.

Таблиця 1

Визначення беззбиткового рівня виробництва

Показники	Пшениця	Ячмінь	Жито озиме	Кукурудза на зерно	Ріпак	Жива маса ВРХ	Жива маса свиней
Обсяг реалізованої продукції, ц	71749	177005	11713	56217	9593,7	1802	5862
Ціна одиниці продукції, грн	169,2	211,8	137,3	196,5	1674,6	1558,2	1747,4
Змінні витрати на одиницю продукції, грн	108,7	147,1	143,9	97,8	740,9	2014,3	1836,9
Постійні витрати, грн.	2677000	9961200	877000	2032300	2474900	354900	1119000
Змінні витрати, грн.	7798900	26024400	1685600	5498600	7107600	3629700	10767900
Чистий дохід (виручка), грн.	12139300	37491400	1608500	11045000	16066100	2807900	10243100
Сумарні витрати, грн.	10475900	35985600	2562600	7530900	9582500	3984600	11886900
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	1663400	1505800	-954100	3514100	6483600	-1176700	-1643800
Рентабельність продажу, %	15,9	4,2	-37,2	46,7	67,7	-29,5	-13,8
Маржинальний дохід на одиницю продукції, грн	60,5	64,7	-6,6	98,7	933,7	-456,1	-89,5
Точка беззбитковості, ц	44247,9	153959,8	*	20590,7	2650,6	*	*

Джерело: дані статистичної звітності підприємства за 2015 р. та розрахунки автора.

Оскільки на ТОВ «Оболонь Агро» у бізнес-плані не здійснюється обрахунок точки беззбитковості на перспективу, тому досить актуально на майбутнє ревізійно-економічному відділу здійснювати аналіз планування доходів і витрат та на основі нього розрахунок точки беззбитковості, адже планування доходів і витрат, розрахунок точки беззбитковості у бізнес-плані привертають значну увагу інвесторів, а також допомагають підприємству ефективно та результативно спрогнозувати кількість виробництва продукції, витрати на дане виробництво, а також здійснивши аналіз цін, спрогнозувати реалізацію продукцію в той період, коли ціна на неї буде найвищою і таким чином вивести в найближчий період підприємство до рівня не тільки беззбитковості, але й прибутковості. Проте є і інші чинники, які вплинули на збитковість продукції, а саме політична ситуація в країні, підвищення курсу валют, обсяг виробленої продукції значно більший, ніж обсяг реалізованої, тобто витрати пішли на основне виробництво, а за тих чи інших причин продукція не була реалізована повністю.

Для досягнення рівня беззбитковості ТОВ «Оболонь Агро» необхідно насамперед вжити заходів щодо зниження собівартості продукції, а саме: впровадження прогресивних систем землеробства, науково-обґрунтованих сівозмін; послідовна інтенсифікація виробництва шляхом раціональної хімізації та докорінного поліпшення землі; впровадження у виробництво кращих сортів сільськогосподарських культур і порід тварин; зміцнення кормової бази тваринництва; підвищення продуктивності праці; економне використання оборотних фондів, запобігання втраті врожаю та забезпечення всіх технічних умов раціонального зберігання продукції.

Список використаних джерел

1. Березівський П.С. Організація виробництва в аграрних формуваннях. Навчальний посібник./ П.С. Березівський, Н.І. Михалюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 560 с.
2. Попрозман Н.В. Методологічні засади формування стратегії розвитку агропромислового виробництва на основі системного аналізу / Н.В. Попрозман // Економіка АПК. – 2015. - №4.- С. 35-40.
3. Чикуркова А.Д. Планування як складова стратегічного управління розвитком підприємств / А.Д. Чикуркова. - Науково-економічний розвиток: менеджмент, фінанси та аудит: Матеріали міжнар. наук.–практ. конф. (м. Київ, 24-25 липня 2015 року). - К. ; ГО «Київський економічний науковий центр», 2015.-Ч.2. - С. 9-12.